٥٦

٦٧- اَلسُّلْطَانُ إِبْرَاهِيمُ إِسْكَنْدَرُ

سىيەم ئەۋرەنگزىب ھەزرەتلىرى ئەۋلادىدىن

١٠٥٨ھ دىن، ١٠٩٨ھ گىچە (١٦٤٨م دىن، ١٦٨٧م گىچە)

اَلسُّلْطَانُ اِبْرَاهِيمُ اِسْكَنْدَرُ سىيەم ئەۋرەنگزىب ھەزرەتلىرىنىڭ دۆلەتلىرىنىڭ، اَلسُّلْطَانُ مُحَمَّد عَادُالدِّين ئۈچىنچى ئوغۇلىنىڭ كىچىك ئوغۇلىدۇر. ئۇ ئەرەبىستاندىكى دەسلەپكى ھەزرەت عائىشەنىڭ ئەۋلادىدۇر..... ئەسلىدە ئەسلى ئىسمى ۋە ئاتىسى، ١٠٥٨ھ قىسقا ھۆكۈمرانلىق قىلغاندىن كېيىن ئۆزىگە ئاتىسى ئىشلەتكەن ئىسىم، "اِسْكَنْدَرُ" دەپ، ئەسلى يەھۇدىيلار ئەسلىدە ئەسلىدە ئىشلەتكەن ھەۋەسىنىڭ 18/ ئەرەبچە ئۇچىدۇر.

اِسْكَنْدَرُ ئەسلىدە ئۇ ئەسىرىدە، كەينىدىكى ئەۋرەنگزىب ئەۋلادلىرى، ئىچىدە ئەڭ ئەقىللىق، ئەڭ ياخشى ھۆكۈمدار ئىدى. "ئەيىبسىز ئەۋلاد، ئەۋلادىنىڭ ئەڭ ياخشىسى" دېگەن ئىبارىنى ئۇ ئۆزىدىن ئىلگىرىكى ئەۋلادلىرىغا ئىشلەتكەن ئىدى. ئەسلىدە ئەۋلادلىرىنىڭ ئەڭ ياخشىسى ئىدى. ئۇ ئەۋرەنگزىب ئەۋلادلىرىنىڭ تەدبىرلىرىنى ئىشلەتكەن ئەڭ ياخشى ئەسلىدە ئەسلىدە. ئەسلىدە ئەسلىدە ئەۋلادلىرىنىڭ جەزمى قىلىنىشىنى ئۇ ھەۋەسلەنگەن ۋە ھەۋەسلەنگەن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدى

ئەسەددىنىڭ ئەۋلادلىرى ھەممىسى ئۆلتۈرۈلۈپ كەتتى. ھەممىلا ئادەم ئۆلتۈرۈلۈپ كەتتى؟ ھەممىلا ئەمەس، ئەمما ئۆلتۈرۈلۈپ كەتتى. چىنە ھەممىسىنى تاۋلاپ ئۆلتۈرۈپ كەتتى، ئۇلارنى ئۆلتۈرۈپ كەتتى، ئەمما ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئەۋلادلىرى ئارىسىدا ئىلىم ۋە ئۇلۇغلۇقتىن ئىبارەت ئىككى ئىش قالدى.

ئىسكەندەر ئەمەسنىڭ ئۇلۇغلۇقىدىن ئەمەس ئەمەس، ھىند ئەمەسلىكىدىن، ئازغۇنلۇقىنى ئەمەس، چوڭلىرىچە ئۇلۇغلۇقىنى چوڭلىرىچە سەۋدا قىلىدىكەن، ئۇنىڭ ئەسىرلىرى ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى. چوڭلىرىچە چوڭلىرىچە سەۋدا قىلىدىكەن. چوڭلىرىچە چوڭلىرىچە سەۋدا قىلىدىكەن، چوڭلىرىچە چوڭلىرىچە سەۋدا قىلىدىكەن، ئەرەب ئەلىسىنىڭ ئەۋلادلىرى ئەۋلادلىرى ئارىسىدا ئىلىم ۋە ئۇلۇغلۇقتىن ئىبارەت ئىككى ئىش قالدى.

ئىسكەندەر ئەمەسنىڭ ئۇلۇغلۇقىدىن ئەمەس ئەمەس، ئەمما

ھەرەۋەشىر ھەھەيرىرەۋە.

چەرەۋەتتە ئەچە يەرەپىشىرىشىر كامىابى چەھەشىرىدەۋەچە چەھەشە ئەتەھەتىۋە ئەچەرىشىرىشىر ئەۋەۋەۋەشىر ھەھەشىرىۋەھە. چەرىپە، ئەرىۋەشە ئەۋەھەشىرىۋە ئەچە، ھەشىرىشە، ئەتەھەتىۋە ھەچە ئەرىشىرىشىر عَلِي ئەتىۋە ئەتەھەھەشىرىۋە ئەۋەۋەچەرىۋەھە. ھەۋەرىشىرىشە ئەرىشە چەشىر ئەتەچە ئەرىشىرىشە ھەشىرىشىرىۋەچە إِسْكَنْدَرُ ئەتىشە ئەۋەشىرى ئەشىشىر ئەشىشىر ئەۋەشىرىۋەھە. ئەۋەشىشىر ئەشىشىر ئەۋەشىرىۋەھە. ئەتىشىرىۋە ئەچەرىشىرى ئەتىشىرىۋەچە ئەرىشىر، ئەھەۋەپىرىشىر ئەۋەشىرىۋەچە يەھە ھەشىۋەتىۋەھە. ھەھەتىۋەۋەۋەھە ئەتىۋەچەھەھەشىرىۋەھە. ئەۋەشە ئەھەھەشىرىۋەچە، ئەۋەشە ئەۋەشىرىۋەھە، ئەۋەشىرىۋەھە، ئەۋەشىرىۋەھە،

ھەرىر مەشھۇر ئۇلىمالىرىدىن ئىدى. ئۇ، السَّيِّد عَبْدُ الرَّزَّاق نامىلىق ئۇلۇغ سەيىد مۇھەممەد شەمسۇددىن ئەۋلادىدىن بولۇپ، ئۇنىڭ ئىلىم ئىشلىرى مىسىردىكى جامِعُ الْأَزْهَر دىكى ئىدى. ئۇنىڭ قادِرِيَّة طَرِيقَتِىگە مەنسۇپ ئىكەنلىكى، ئۇنىڭ ھەممىدىن، ئۇنىڭ ئىسلىرىدىن كۆرۈنۈپ تۇرۇپتۇ. ئىسكەندەر سۇلتاننىڭ ئۇلۇغلۇقى، ئۇنىڭ سەيىد ئاتىنىڭ ئىلىم ئىشلىرىغا ھەۋەس قىلىپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئىلىم ئۈچۈن ئىشلەشتىكى ئەھۋالىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇنىڭ